

R A P O R

Bilgi amacı ile

TRAMVAYCILARIN GREVİ

Bu ayın 28. de, Türkiye Sosyalist Partisi Başkanı Hüseyin Hilmi, parti şubelerini otomobil ile dolaşarak, özellikle Beşiktaş şube binasında bir konuşma yapmış, grevcilere işi sıkı tuttuklarını ve bu kavgadan muzaffer çıkacaklarını bildirmiştir. Ayrıca işçileri bütün imkânlarla trafiği aksatmaya teşvik etmiştir. Hilmi'nin bu konuşması çok alkışlanmış ise de orada bulunanlar bu telkinlere gereğince uymamışlardır.

Cumartesi akşamı da dahil, şimdiye kadar kayda değer bir olay cereyan etmemiş ~~şimdiye~~ sadece grevcilerin otomobillerle sokaklarda dolaşarak işçileri tahrik etmek istemeleri gibi önemsiz bazı küçük hareketler görülmüştür.

Servise çıkan araba sayısı aşağıda belirtilmiştir:

Beşiktaş-Karaköy	6 araba	Fatih-Sirkeci	5 araba
Ortaköy-Aksaray	2 "	Taksim-Sirkeci	5 "
Ortaköy-Eminönü	12 "	(x)Tatavla-Tünel	4 "
Sirkeci-Aksaray	10 "	Şişli-Tünel	24 "
			<hr/>
(x) Şimdiki "Kurtuluş"			68 araba

Sefere çıkan arabalarda Fransız jandarması ile Türk polisi bulunuyor ve şirketin çalışmaya ukna edemediği grevcileri işbaşı yapmağa davet ediyorlardı. Grevcilerin dediklerine göre Hilmi, 30 Ocakta, parti şubelerinde bir konuşma daha yapacak ve çalışmayı engellemek için şiddete başvurmayı önerecektir.

60I yaka sayılı kontrolör-vatman Mehmet Lütfü personeli, Şef Vatman M. Lambiri'ye karşı harekete geçmeğe teşvik ediyor ve sefere çıkan tramvayların tek sorumlusu olarak onu suçluyor; dediğine göre, bir kez Lambiri safdışı bırakılacak olursa, her şey yoluna girecektir.

Tamvay idaresi bugün tamim edeceği ve saat 13 de değişik depolara asacağı bir bildiri ile grevcilere öğüt verecek ve işbaşı yapmağa çağırıda bulunacaktır. Bu bildiri de açıklandığı üzere, üç gün mühlet sonunda işbaşı yapmayanlar istifa etmiş sayılacak; yerlerine yenileri alınacaktır.

Grev süresince İngiliz polisi, herhangi bir faaliyet göstermemiştir. Netekim Hilmi, grevcilere yaptığı propaganda konuşmasında, İngiliz makamlarının desteğine güvendiklerini, dolayısı ile grevin uzun müddet sürdüreceği güfte olduklarını açıklamıştır. Gene bu konuşmasında Türk ve Fransız polisinin zamanla yorulacaklarını ve işte o zaman harekete geçme fırsatı doğacağını da sözlerine ilave etmiştir.

Tramvay şirketinin bildirdiği ilişikte sunulmuştur.

Mühür ve imza

C.O.C. Emniyet servisi şefi
Özel komiser

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VE YAYIN KURUMU
TÜSTAV

Constantinople, le 30 Janvier 1922.-

20N 1106
C 38/4 Dos 1

MINISTÈRE DE L'INTERIEUR
DIRECTION
DE LA SURETÉ GÉNÉRALE
COMMISSARIAT DE CONSTANTINOPLE
ETAT-MAJOR
2me BUREAU
SERVICE DE SURETÉ

COMPT E - R E N D U

No. de sortie 66/19

A titre d'INFORMATION.-

" LA GREVE DES TRAMWAYS "

Le 28 courant, Le Président du Parti Socialiste de Turquie, Husséin HILMI, parcourait en auto les sections de son parti et notamment celle de Béchiktache où il fit un discours au cours duquel il déclara aux grévistes que s'ils tenaient ferme, ils sortiraient victorieux de cette lutte.- Il les exhorta en outre à entraver le trafic par tous les moyens.- Son harangue fut très applaudie par les assistants mais ceux-ci ne donnèrent aucune suite aux suggestions de HILMI.-

Jusqu'au Samedi soir inclus, il n'y eut aucun incident notable, sauf quelques petits faits de peu d'importance comme des grévistes circulant en auto et provoquant le personnel travaillant.

Le nombre des voitures ayant circulé est le suivant :

Béchiktache - Karakeuy	6 wagons
Ortakeuy - Ak-Séraf	2 "
Ortakeuy - Emin-Eunu	12 "
Sirkédji - Ak-Séraf	10 "
Fatih - Sirkédji	5 "
Taxim - Sirkédji	5 "
Tatavla - Tunnel	4 "
Chihli - Tunnel	24 "

T o t a l 68 wagons

Toutes les voitures en marche étaient accompagnées par des Gendarmes Français et des Policiers Turcs à Stamboul et Béchik-

REPRODUCTION

et ont demandé à reprendre le travail ce à quoi la Société a accédé.-

D'après les dires des grévistes, HILMI prononcera le 30 Janvier une allocution dans les sections du parti dans laquelle il suggérera d'entraver le travail par des actes violents.-

Le contrôleur-wattmann N°601, MEHMED LUTFI, excite le personnel à se livrer à des voies de fait sur la personne de M. LAMBIRI, Chef-wattmann, disant que ce dernier est la seule cause que des trams circulent; une fois LAMBIRI, dit LUTFI, mis hors de cause, tout s'arrangera.-

La Société des Tramways doit lancer aujourd'hui une circulaire qui sera affichée à 1 heure dans les différents dépôts, conseillant aux grévistes de reprendre le service. Elle ajoutera que passé un délai de trois jours, elle se verra forcer d'embaucher du personnel nouveau; les défaillants seront alors considérés comme démissionnaires.-

La Police Anglaise n'a montré aucune activité pendant la grève et d'ailleurs HILMI au cours de sa propagande aux grévistes aurait déclaré qu'il comptait sur l'appui des Autorités Britanniques et que par conséquent il était en état de faire durer cette grève pendant longtemps.- Il aurait même ajouté que les polices française et turque se laisseront à la longue et qu'alors viendra le moment d'agir.-

Ci-joint la circulaire de la Société des Tramways.-

LE COMMISSAIRE SPECIAL
 Chef du Service de Sécurité d'U. V. C.
 H. A. T.

TÜRKIYE SOSYAL TARİH ARŞİVİ